

Junaški Ironko.

Okolici mesta Pšemisla so bili zadnje mesece hudi boji. V bližini vasi Volčja dolna so pokazali naši vrli slovenski fantje vsi do zadnjega svojo hrabrost in neomajno zvestobo do svojega sivega vladarja.

Vas Volčja dolna zapirajo od vzhoda in zahoda nizki gozdnati griči. Po teh gričih so se bili hudi boji. Ker stoji vas precej varno v dolini, so postavili tam naši vojaki postajo v prvo pomoč ranjencem. Izpraznili so v ta namen nekatere koč, kjer so zdravniki obvezovali iz ognja došle ranjence.

V neki hiši je stanovala prav majhna družinica. Stara ženica in desetleten deček sta prebivala v njej. A pravega gospodarja in gospodinje ni bilo. Gospodar je odšel pred meseci na bojišče, a potem se ni zvedelo nič več o njem; nič ni poročal kje je in kako se mu godi. Mati dečkova je pa pred tedni umrla same žalosti. Sirotek Ironko je ostal sam brez staršev. Neka starka se je usmiliła zapuščene sirote in je dečka vzela v oskrbo.

Strahoma se je skrival Ironko za starko, ko so prišli tuji vojaki v hišo. Starki pa so polzele solze po zgubanih licih, da si jih je komaj sproti otirala.

Vojaki so ženico prijazno tolažili in ji povedali, da bodo porabili izbo za ranjene vojake. Starka jim ni branila. Nanosili so slame po tleh. Tja so položili ranjence, da so si odpočili, preden so jih mogli odnesti v bližnje mesto v bolnico.

Ironko se je kmalu privadil vojakom, in vojaki so vzljubili njega. Prikupil se jim je močno, ker je pomagal, kjer je le mogel. Milo je gledal ranjence, ki so ležali na trdi slami in zdihovali. Nosil jim je vsega, s čemer je mislil, da jim bo ustregel. Nikoli več ni skakal okoli hiše. Drugi otroci mu zdaj niso bili več mar. Včasih so ga klicali, naj se poigra z njimi, kakor prejšnje čase, toda mali Ironko je ostal v izbi pri ranjenih vojakih in jim stregel.

Nekega dne je zaprosil ranjeni vojak vode. Čisto suha usta je imel, požirek vode bi mu storil dobro. Ironko je brž vzel posodo in odhitel k studentu, ne meneč se za krogle, ki so kar žvižgale okoli njegove glave. Nedaleč od vasi so se namreč spoprijeli naši in sovražniki. Tudi šrapneli in granate so padali prav na gosto celo v vas. Toda tudi to ni plašilo malega Samaritana.

Prídna učenka.

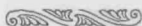
Čas je potekal. Ranjenca je vedno bolj mučila žeja. Grmenje topov in pušk je ponehovalo, a mali Ironko se še ni vrnil. Čudili so se temu, ker je vsakokrat brž pritekkel, a danes ga ni hotelo biti. Zaskrbelo je vojake, če se mu ni pripetilo kaj hudega. Vojak strežnik hiti pogledat k studentu. O groza! Ironko leži poleg studenta liki mrtev v mlakuži krvi. V ročici drži napol razbito posodo. Brž ga dvigne strežnik in posluša na srce, če mu še utriplje. Še je življenje v njem, še mu bije dobro

srčece! Nevarno rano mu je zadala granata, ki je padla ne daleč od studenca na tla in se razpočila. Varno ga odnese vojak na zdravniško postajo, kjer ga zdravniki skrbno obvežejo in takoj odpošljejo v bližnjo bolnico.

Ko se je zbudil Ironko v bolnici, je gledal začudeno okoli sebe. Povedali so mu, kaj se mu je zgodilo. In deček se je umiril. Tiho in mirno je prenašal bolečine. Tudi v bolnici se je kmalu prikupil vsem s svojim mirnim in potrpežljivim vedenjem, tako da so ga imeli prav radi.

Našim slovenskim vojakom-ranjencem bo pa ostal mali Poljaček Ironko v lepem spominu, ker jim je lajšal bolečine takrat, ko jim je bilo treba najbolj pomoči.

Lud. Koželj.

Kako so premagali palčki velikane.

To se je godilo že davnaj, davnaj in daleč, daleč — tam za deveto goro in tam za deveto vodo. V deveti deželi, kjer z a h a j a solnce, so živeli ljudje, ki so bili največji in najmočnejši. Imenovali so se velikani. Grdo so gledali, in velike, velike brke so imeli, da so jih metali nazaj čez rame, da jim niso delale napotja. Brade pa so nosili take, kakor kake grme. Močni so bili pa tako, da so trli z rokami kamenje. Vladal jim je največji velikan. Devet velikih dežel je obsegalo njegovo kraljestvo. Okoli teh dežel je teklo jezero, in notri so plavale ribe, velike kot somi.

Sejali pa so velikani tudi žito in redili živino. A kakšno —! Koruzna zrna so bila tako velika kot pri nas jabolka, pšenična pa kot orehi, in proso kot lešniki. Konji so bili veliki kot sloni, ovce in koze pa kot so pri nas konji, in kokoši kot pri nas ovce. Drevje je bilo veliko kot največje cerkve, in na njem so pele tičke, velike kot pri nas gosi. Hiše pa so bili sami gradovi.

Tam v tisti deželi pa, kjer v z h a j a solnce, so živeli ljudje, ki so bili najmanjši. Imenovali so se